



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 65/02-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. apríla 2002 predbežne prerokoval sťažnosť P. F. a O. F., obaja bytom K., zastúpených komerčnou právničkou JUDr. G. J., K., vo veci porušenia ich základných práv podľa čl. 46 až 49 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného úradu Košice I č. FIN – 918/92 z 3. novembra 1992, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. F. a O. F. **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 31. januára 2002 doručené podanie P. F. a O. F. (ďalej len „sťažovatelia“), obaja bytom K., označené ako „Sťažnosť na porušenie ústavných práv podľa čl. 46 – 48 podaná spôsobom podľa č. 127 Ústavy SR vo veci rozhodnutia Okresného úradu Košice I. zrušením národnej správy podľa § 3 nariadenia č. 50/45“.

Keďže sťažovatelia k svojmu podaniu nepriložili také splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, ktoré spĺňalo náležitosti § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd ich 14. februára 2002 vyzval na odstránenie tohto nedostatku náležitosti ich podania. Sťažovatelia doplnili podanie

v určenej lehote a ústavnému súdu 27. februára 2002 doručili „Plnomocenstvo“ na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom udelené komerčnej právničke JUDr. G. J., K.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia vystupujú ako nájomníci bytu v K., kde bývajú od roku 1949. Podľa sťažovateľov oznámený nový majiteľ (alebo správca) bytov VSŽ BYTY, s. r. o., v roku 1993 predložil nájomníkom bývajúcim v K. na podpis nové nájomné zmluvy. S ich textom – vzhľadom na formuláciu „na dobu neurčitú až do doby zabezpečenia náhradného bytu“ – sťažovatelia nesúhlasili a požadovali novú zmluvu v znení pôvodnej (s nájomcom Bytovým podnikom) s textom „na dobu určitú“. Uviedli, že takúto zmluvu napokon aj podpísali: „Vedenie VSŽ Byty, s. r. o. si museli byť vedomé toho, že ak sa nedohodnú s nájomníkmi, prípad skončí na súde. Stalo sa. Mne, mojej mame a všetkým ostatným nájomníkom dali k dispozícii zmluvu, ktorá bola vyhotovená ako fotokópia zmluvy s fotokópiou podpisu riaditeľa a naším originálnym podpisom. Oni si ponechali originál s jednou kópiou. Keď v roku 1996 VSŽ byty s. r. o. dali žalobu o vypratanie bytu, súdu už predložili zmluvy so znením – Zmluva o nájme na dobu neurčitú až do doby zabezpečenia náhradného bytu.“

Podľa sťažovateľov VSŽ BYTY, s. r. o., podali v roku 1994 žalobu aj proti nim na Obvodný súd Košice 1 o vypratanie nehnuteľnosti. Obvodný súd Košice 1 v tejto veci (č. k. 17 C 353/96-27) rozhodol 25. októbra 1996 tak, že tento návrh smerujúci proti sťažovateľom zamietol. Krajský súd v Košiciach o odvolaní žalobcu VSŽ BYTY, s. r. o., proti rozsudku vo veci č. k. 17 C 353/96-27 v znení opravného uznesenia č. k. 17 C 353/96-38 z 13. januára 1997 rozhodol tak, že zrušil rozsudok o zamietnutí a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (č. k. 16 Co 83/97- 48).

Okresný súd Košice I vo vrátenej veci rozhodol rozsudkom zo 14. novembra 1997 (č. k. 17 C 353/96-105). Podľa tvrdenia sťažovateľov sa títo odvolali na Krajský súd v Košiciach, ktorý ich odvolanie zamietol. Sťažovatelia prostredníctvom nového právneho zástupcu podali podnet na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky „s návrhom podať mimoriadne dovolanie“. Sťažovatelia ďalej uviedli, že „po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu“ získali dôkazy, ktoré „mohli privodiť pre nás priaznivejšie rozhodnutie“ (niektoré nimi označené dôkazy tvoria prílohu sťažnosti) a v zmysle ktorých „bolo

spochybnené vlastnícke právo VSŽ na nehnuteľnosť – obytný dom. V konečnom dôsledku teda spoločnosť VSŽ Byty, s. r. o. nemohla s nájomcami v tomto dome uzatvárať platné nájomné zmluvy. Sudca JUDr. Ľ. K. žiadosť na obnovu konania zamietol. Dňa 29. 10. 2001 sme sa odvolali proti tomuto rozhodnutiu. Zdôvodnil to tým, že doposiaľ nebolo zrušené ani zmenené rozhodnutie OU zo dňa 3. 12. 1992 pod FIN-918/92“.

Sťažovatelia napokon uviedli: „Súd (*pozn. nie je označené, o ktorý súd ide*) neskúmal predbežnú otázku – oprávnenosti uzatvárať s nami nájomné zmluvy. Rozhodnutím podľa Benešovho dekrétu č. 5/45 § 11 bola uvalená národná správa na dom podľa § 3 nar. č. 50/45 a rozhodnutím Okresného úradu (*pozn. myslí sa Okresný úrad Košice*) č. FIN-918/92 zo dňa 3. 11. 1992 bola zrušená tým neodpadol dôvod podľa Benešovho dekrétu, navyše do dnešného dňa Okresný úrad nevie vyvodiť právoplatnosť rozhodnutia. Týmto protizákonným rozhodnutím boli porušené čl. 48 – 49 Ústavy SR s účinkom od 1. 1. 2002, lebo nevediac o týchto skutočnostiach nám zanikla možnosť uplatniť tento dôkaz pre posúdenie platnosti nájomných zmlúv. Ak VSŽ Byty, s. r. o. nemali spôsobilosť uzatvárať nájomné zmluvy, nebolo potrebné skúmať obsah týchto zmlúv, ale priamo vyvodiť ich neplatnosť. Žiadame preto, aby Ústavný súd SR zrušil nezákonné rozhodnutie Okresného úradu Košice, č. FIN-918/92, zo dňa 3. 11. 1992.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy

vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z toho, že je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podstatou sťažnosti sťažovateľov je, že ňou namietajú porušenie čl. 46 – 48 (resp. čl. 49) ústavy nezákonným rozhodnutím finančného oddelenia Okresného úradu v Košiciach (ďalej len „okresný úrad“) vydaným 3. novembra 1992 podľa § 11 dekrétu prezidenta republiky č. 5/1945 Zb. Z príloh priložených k sťažnosti (príloha č. 9) vyplynulo, že týmto rozhodnutím okresný úrad zrušil „národnú správu uvalenú na nehnuteľnosť vlastníkovi P. M., zapísanú na pozemnoknižnej vložke č. 3149, parc. č. 874, kat. úz. Košice, ktorá bola uvalená výmerom Jednotného národného výboru – hospodársky referát v Košiciach (č. VIII/3-191.1-1953/2154-KI zo dňa 18. 7. 1953).“

Podľa názoru ústavného súdu namietané rozhodnutie okresného úradu malo za následok zrušenie obmedzenej možnosti vtedajšieho vlastníka tejto nehnuteľnosti (P. M., resp. dedičia) nakladať s predmetom svojho vlastníctva a jeho právne účinky smerovali proti vtedajšiemu správcovi tejto nehnuteľnosti Bytovému hospodárstvu, š. p., Košice. Pre úplnosť je dôležité uviesť, že namietané rozhodnutie bolo vydané na základe § 11 dekrétu prezidenta republiky č. 5/1945 Zbierky zákonov a nariadení štátu Československého o neplatnosti niektorých majetkovo-právnych úkonov z obdobia neslobody a o národnej správe majetkových hodnôt Nemcov, Maďarov, zradcov a kolaborantov a niektorých organizácií a ústavov, ktorý znie: „Národná správa nech je zrušená, akonáhle pominú dôvody, pre ktoré bola zavedená. Zruší ju orgán, ktorý ju zaviedol.“ V zmysle § 7 ods. 1 písm. e) citovaného dekrétu: „Na zavedenie národnej správy sú príslušní: U obytných domov a stavebných parciel miestny národný výbor, ak však hodnota prevyšuje 5.000.000 K, okresný národný výbor.“

V uvedenej súvislosti je potrebné uviesť aj to, že namietané rozhodnutie (ktorého právoplatnosť zatiaľ v nijakom súdnom ani inom konaní nebola spochybnená) sa predovšetkým netýka základných práv sťažovateľov upravených v čl. 46 – 48 (resp. čl. 49) ústavy, ktorých porušenie namietajú. Základné práva, ktoré sťažovatelia označili vo svojej sťažnosti, musia (v rámci súdnej a inej právnej ochrany) byť zásadne späté iba s takými konaniami, ktorých účastníkmi sťažovatelia boli a v ktorých prostredníctvom rozhodnutia vydaného v ich rámci mohlo aj reálne dôjsť k porušeniu takýchto ich základných práv, avšak nie s konaniami, ktorých účastníkmi sťažovatelia neboli a v ktorých k porušeniu označených základných práv dôjsť nemohlo. Napadnuté rozhodnutie okresného úradu z tohto hľadiska nie je spôsobilé porušiť označené základné práva a slobody sťažovateľov, pretože medzi príslušným rozhodnutím a označenými základnými právami a slobodami neexistuje priama príčinná súvislosť.

Keďže za zjavne neopodstatnenú sťažnosť sa považuje aj taká sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom (a rozhodnutím) orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta (podporne napr. judikatúra vo veciach podnetov: I. ÚS 20/97, I. ÚS 87/97, I. ÚS 24/98, I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/99), ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ich sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2002

